

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2016. évi szeptember hó 2. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és nyilvánosan kihirdette az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és 9 társa** ellen indult büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék 1.B.133/2011/322. számú ítéletének II.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű és **X.rendű vádlottakra** vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- **X.rendű vádlott** cselekményeit 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként, és folytatólagosan elkövetett csalás büntettének (*I/1., XII. pont és III/1., III/3., II/3., II/5., XI. pont*);
2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett csalás büntettének (*VI. és VII. pont*); és
1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett csalás büntettének (*IV/2. pont*) minősíti;
- VII.rendű vádlottvonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzi, egyúttal 2 (kettő) évre a közügyektől is eltiltja; a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségével kapcsolatos ítéleti rendelkezésből a büntetés végrehajtásának utólagos elrendelésére történő utalást mellőzi, valamint vele szemben 500.000 (ötszázezer) forint vagyonekbezárt is elrendel;
- IX.rendű vádlottesetében a szabadságvesztés – melyet börtönként tekint kiszabottnak – végrehajtásának felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzi, egyúttal 3 (három) évre a közügyektől is eltiltja; a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségével kapcsolatos ítéleti rendelkezésből a büntetés végrehajtásának utólagos elrendelésére történő utalást mellőzi;

- megállapítja, hogy **X.rendű vádlott** a kiszabott szabadságvesztés-büntetésből legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi VI.rendűs VIII.rendű vádlottakat, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 18.750 (tizennyolcezer-hétszázötven) forint, míg IX.rendűs **X.rendű vádlottakat**, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 28.750 (huszonnyolcezer-hétszázötven) forint másodfokú eljárásban felmerült bünyügi költséget.

Az elsőfokú bíróságot VII.rendű vádlotttekintetében az összbüntetési eljárás lefolytatásához szükséges intézkedés megtételére hívja fel.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész *IV.rendű vádlott*terhére hosszabb tartamú, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás megállapításáért, *V.rendű vádlott* terhére börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás alkalmazása végett, *VI.rendű vádlott* terhére cselekményeinek az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettekénti, illetve az 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettekénti értékelése, valamint hosszabb tartamú fegyházbüntetés és közügyektől eltiltás kiszabása céljából, *VII.rendű vádlott* terhére a börtönben végrehajtandó szabadságvesztés felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása, valamint 500.000 forint vonatkozásában vagyonek Kobzás elrendelése érdekében, *VIII.rendű vádlott*terhére a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének vádjára alóli felmentése miatt, bűnösségének e bűncselekményben történő megállapítása és a terhére rótt 2 rb. bűncselekmény súlyosabb, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerinti minősítése, valamint a börtönben végrehajtandó szabadságvesztés felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében, *IX.rendű vádlott* terhére a börtönben végrehajtandó szabadságvesztés felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása végett, míg **X.rendű vádlott** terhére cselekményeinek az elkövetéskor hatályos törvény szerinti, 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint és 3 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettekénti értékelése, illetve hosszabb tartamú, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és hosszabb tartamú közügyektől eltiltás alkalmazása érdekében jelentett be fellebbezést.

Ezen túlmenően II.rendű vádlottvédője felmentésért, IV.rendű vádlottfelmentés, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, V.rendű vádlottfelmentés, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése céljából, VII.rendű vádlottvédője felmentés érdekében, VIII.rendű vádlottfelmentésért, míg **X.rendű vádlott** és védője elsődlegesen felmentés,

másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése végett élt jogorvoslati kérelemmel.

A Bács-Kiskun Megyei Főügyészség fellebbezését a VIII.rendű vádlottfelmentését sérelmező részében az iratok felterjesztését megelőzően visszavonta, illetve – ezzel összefüggésben – nem sérelmezte már a terhére megállapított bűncselekmények minősítését sem.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a módosított ügyészi fellebbezést fenntartotta, és ennek megfelelő tartalommal indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Perbeszédükben másodlagosan II.rendű, VI.rendű és VII.rendű vádlottak védői az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, IV.rendű vádlott és V.rendű vádlottak védői pedig annak hatályon kívül helyezését is kérték, míg VIII.rendű vádlottvédője a kiszabott büntetés enyhítését is indítványozta. **X.rendű vádlott** védője bejelentett fellebbezésével egyező tartalommal szólalt fel.

IV.rendű vádlotta fellebbezési eljárásban meghatalmazott védője útján a nyilvános ülésen bizonyítási indítványt terjesztett elő, melynek keretében indítványozta, hogy a másodfokú bíróság szerezze be I.rendű vádlottelmeállapotáról a Szegedi Járásbíróság előtt 11.B.2401/2011. szám alatt indított ügyben készült szakvéleményt, és rendeljen el szakértői bizonyítást arra vonatkozóan, hogy az írásbeli vallomása megtételének időpontjában, illetőleg azt követően elmeszakértői szempontból vallomás tételére képes, illetve alkalmas állapotban volt-e.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján – a Be. 348.§ (2) bekezdésében írt korlátok között – az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Nem volt tehát annak tárgya a tényállás III/11. pontjával kapcsolatos, VIII.rendű vádlottat érintő felmentő rendelkezés, mely – miután az ügyész az azt támadó fellebbezését visszavonta – első fokon jogerőre emelkedett.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – figyelemmel a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontjára – az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

IV.rendű vádlottal szemben a Szegedi Városi Bíróság 11.B.2464/2004/364. számú ítéletével helyesen *5 rb.* csalás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt szabott ki büntetést (*ítélet 3. pontja*); illetve ellene a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság 148/2015.bü. szám alatt *2 rb.* jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntettének megalapozott gyanúja miatt is büntetőeljárást folytat; az ügyben 2015. október 16. és 2016. április 11. között előzetes letartóztatásban, majd 2016. július 16-tól házi őrizetben volt.

V.rendű vádlott esetében a Szegedi Városi Bíróság 4.B.823/2003/62. számú ítélete helyesen a Csongrád Megyei Bíróság 2.Bf.1068/2006/32. számú határozatával emelkedett jogerőre, illetve a Szegedi Városi Bíróság 11.B.2464/2004/364. számú ítéletével helyesen *3 rb.* csalás büntette miatt ítélte el (*2-3. pont*).

VI.rendű vádlott összbüntetési ügyében a Makói Városi Bíróság ítéletének száma 2.B.412/2000/6., az 2001. február 9-én emelkedett jogerőre (*A. pont*), illetve a Makói Városi Bíróság a 2.B.15/2004/19. számú ítéletével helyesen 3 rb. lopás büntette, 2 rb. lopás vétsége, 2 rb. készpénz-helyettesítő fizetőeszközzel visszaélés vétsége és 40 rb. közokirattal visszaélés vétsége miatt ítélte el (*6. pont*). A Makói Járási Ügyészség a 2015. november 20-án kelt B.287/2015/8-I. számú vádiratával tartási kötelezettség elmulasztásának vétsége, a 2016. július 14-én kelt B.927/2015/23-I. számú vádiratával pedig 4 rb. lopás büntette és lopás vétsége miatt emelt vádat vele szemben. Ezen túlmenően a Makói Rendőrkapitányság 2/2016. Bü. számon további lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt folytat vele szemben büntetőeljárást.

VII.rendű vádlottat a Szegedi Városi Bíróság a 8.B.883/1997/118. számú ítéletével az erőszakos közöszlenség büntette mellett szemérem elleni erőszak büntette, 8 rb. személyi szabadság megsértésének büntette, 2 rb. testi sértés büntette, kényszerítés büntette, 5 rb. kitartottság büntette és 2 rb. kerítés büntette miatt ítélte el (*ítélet 2. pont*).

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített elítélésein túlmenően a Szegedi Törvényszék az 1.B.1213/2012/239. számú és a Szegedi Ítéltábla Bf.II.306/2015/7. számú határozatával 2015. december 12-én jogerőre emelkedett ítéletével a 2012. augusztus 12-én elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt 4 év börtönre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A *VIII.rendű vádlottal* szemben folyó büntetőeljárásban a Szegedi Járási Ügyészség 2015. június 17-én az 1.B.6475/2013/29-I. számú vádiratával jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt emelt vádat.

IX.rendű vádlottal szemben a Szegedi Rendőrkapitányság 4156/2015. bü. szám alatt az Európai Unió tagállamának területén történő jogellenes tartózkodás elősegítésének vétsége miatt folytat büntetőeljárást.

X.rendű vádlott ellen a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság 148/2015. bü. szám alatt 2 rb. jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt folytat büntetőeljárást.

(Erkölcsei bizonyítványok a másodfokú bíróság iratai között 12. és 31. szám alatt.)

A tényállás IV/2. pontjában írt cselekmény kapcsán ***X.rendű vádlott*** az átvett 2.694.800 forintot megfeleztte társával és a saját részéből adott 300.000 forintot VI.rendű vádlottnak. Így a birtokában 1.047.400 forint maradt.

Az ítéleti tényállás IV/13. pontja vonatkozásában mellőzte az 500.000 forint további ismeretlen sorsára vonatkozó megállapítást.

X.rendű vádlott valamennyi cselekményével összesen 38.746.800 forint kárt okozott.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az kellően felderített, hiánytalan,

iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírások maradéktalan megtartásával, széles körben és az ügy tárgyi súlyához igazodó körültekintéssel folytatta le. Ténymegállapításai a feltárt bizonyítékok részletes, a logika szabályaival is összhangban álló értékelésén alapulnak, áttekinthető és világos magyarázatot adva a vádlotti védekezések elvetésének az okaira is. Összességében ezért indokolási kötelezettségének – mind terjedelmét, mind színvonalát tekintve – messzemenően eleget tett.

A bejelentett jogorvoslati kérelmek túlnyomó részben az elsőfokú bíróság által meggyőző érveléssel elutasított védelmi álláspontok ismételt megfogalmazását, előterjesztését jelentették, melyek ez okból – miután a tényállás megalapozott és az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is teljesítette – eljárásjogi tilalmazottságuk folytán sem vezethettek eredményre.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő, elemző tevékenységének a gondolatmenetével mindenben egyetértett. Így azzal is, hogy a bizonyítékok áttekintését két lépcsőben végezte el. Elsőként általánosságban foglalt állást felhasználhatóságuk és valóságtartalmuk kérdésében, majd pedig az egyes tényállási pontokat érintően is igen részletesen értékelte adataikat.

Ezért a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában a bizonyítékok ismételt számbavétele, tartalmi hitelességük és értékelésük körében az elsőfokú bíróság minden vonatkozásban helytálló érveinek újbóli előadása mellőzhetővé vált. Ebben a körben a másodfokú bíróság – röviden – mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek:

Sajátossága volt az ügynek, hogy a 2014. évi szeptember hó 17. napján kelt és a 2014. évi október hó 13. napján jogerős végzésével az elsőfokú bíróság I.rendű vádlottal szemben folyamatban lévő büntetőeljárást a jelen ügytől ügyészi indítványra elkülönítette. A fennmaradó kilenc vádlott közül nyolc – VI.rendű vádlottkivételével – tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. A jogi relevanciával bíró tények túlnyomó többségének megállapítása ezért tanú 3, sértett 6, **sértett8, sértett9, sértett10** és sértett 7sértettek vallomásain, valamint I.rendű vádlottgyanúsítottként tett beismerő és az érintett vádlott-társakra nézve is terhelő vallomásán, valamint az ezeket alátámasztó egyéb bizonyítékokon alapult.

A ténymegállapítások egy részének valóságtartalmával összefüggésben a fenti terhelő bizonyítékokon túlmenően hangsúlyozandó volt az is, hogy a büntetőjogi felelősségüket egyébként tagadó vádlottak közül többen is olyan részmozzanatokat ismertek be, melyek az egyes cselekményekben való érintettségüket igazolták, illetve azokból az elkövetésben való részvételükre lehetett következtetést levonni.

Nem helytálló tehát az a több védő által is megfogalmazott hivatkozás, mely szerint a tényállás kizárólag a sértettek következtlen előadásain, illetve I.rendű vádlottgyanúsítottként tett beismerő vallomásán alapul, hiszen azt egyéb objektív bizonyítékok is alátámasztották.

Az elsőfokú bíróság részletes indokát adta annak, hogy miért fogadta el I.rendű vádlottnak a 2010. évi október hó 21. napján előterjesztett írásbeli, majd ugyanaznap az ügyészi kihallgatásán, valamint a későbbi gyanúsított ki hallgatásán tett, saját magát és vádlott-társait is terhelő nyilatkozatait. Ezekkel az érvekkel a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett.

I.rendű vádlottbeismerő vallomásában mások büntetőjogi felelősségét is feltárta, éppen olyan következetességgel, ahogyan a saját szerepét illetően nyilatkozott. Így nem volt indok kétségbe vonni állításait, különösen nem annak figyelembe vétele mellett, hogy azt a sértettek vallomásai, illetve az egyéb terhelő bizonyítékok is egyértelműen megerősítették.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság előtt is ismert volt I.rendű vádlottelmeállapota, betegség szintjét elérő személyiségzavara: szóban forgó megnyilatkozásait is nyilvánvalóan ennek tükrében értékelte. Ezért a IV.rendű vádlottvédője által a másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítvány teljesítésére nem volt szükség. Nem tette azt indokolttá a védő által a másodfokú eljárásban becsatolt, a Szegedi Járásbíróság előtt 11.B.2401/2011. szám alatt indult ügyben készült szakvélemény – mely nem állt az elsőfokú bíróság rendelkezésére – sem, mert abban nem szerepel olyan adat, amely az elsőfokú bíróság e körben kialakított álláspontjának újragondolását indokolhatná.

Ugyancsak részletesen foglalkozott az elsőfokú bíróság a sértettek vallomásaival, és helyesen járt el, amikor a nyomozás során tett előadásaikat fogadta el ténymegállapításai alapjául. A sértetteknek az eljárás különböző szakaszaiból származó megnyilatkozásai között mutatkozó eltérések tekintetében a másodfokú bíróság sem észlelt olyan – az időmúlás tényével nem magyarázható, azon túlmutató – okot, mely szavahihetőségük kétségessé válását, az egyéb bizonyítékokkal is alátámasztott vallomásuk tényállás megállapítására való alkalmasságának megkérdőjelezését eredményezhette volna.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor csak a kétséget kizáróan bizonyított tényeket róta a vádlottak terhére, ahol pedig ez nem volt lehetséges – a Be. 4.§ (2) bekezdésében megfogalmazott eljárásjogi alapelvre tekintettel – nem tett rájuk nézve terhelő megállapítást.

A fentiekben túlmenően hangsúlyozni kellett azt is, hogy a vádlottak többségével szemben – jellemzően nagyobb számban elkövetett vagyon elleni bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt – újabb büntetőeljárások indultak, amelyek rendelkezésre álló adataival a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette.

A bizonyítékok elemzését tehát az elsőfokú bíróság igen mélyrehatóan végezte el; oly módon, hogy – a Be. 78.§ (3) bekezdésében írtak szerint – a felderített és összegyűjtött bizonyítékokat nem pusztán egyenként, hanem összességükben is értékelte, áttekintve azok tartalmi hitelességét, egymást erősítő bizonyító erejét. A rendelkezésre álló adatok ezzel ellentétes, elszigetelt, összefüggéseiből kiragadott elemzése nem lett volna alkalmas a múltbeli történések valóságnak megfelelő rekonstruálásához. Az elsőfokú bíróság védelmi fellebbezések által támadott ténymegállapításainak tartalmi helyességéhez a másodfokú bíróság megítélése szerint kétség sem férhet.

A tényállás kiegészítését, illetve helyesbítését elsődlegesen az tette szükségessé, hogy valamennyi jogorvoslattal érintett vádlott esetében szükséges volt az eljárás elhúzódására figyelemmel ismételten beszerzett erkölcsi bizonyítványok alapján az előéleti adatok hiánytalan, valóságnak megfelelő rögzítése. Szükségesnek tartotta a másodfokú bíróság a korábbi elítélések alapját képező bűncselekmények megnevezésének és rendbeliségének pontosítását is, azok ugyanis a büntetés kiszabása körében jelentőséggel bírnak.

A tényállás IV/2. pontjában írt cselekmény kapcsán a másodfokú bíróság kiegészítette továbbá a tényállást azzal, hogy **X.rendű vádlott** az átvett 2.694.800 forintot megfelezte társával és a saját

részből adott 300.000 forintot VI.rendű vádlottnak; következésképpen a birtokában 1.047.400 forint maradt. Az ítéleti tényállás IV/13. pontja vonatkozásában pedig mellőzte az 500.000 forint további, ismeretlen sorsára vonatkozó megállapítást.

Kiegészítette végül a tényállást azzal is, hogy **X.rendű vádlott** valamennyi cselekményével összesen 38.746.800 forint kárt okozott, ugyanis ennek rögzítését az elsőfokú bíróság elmulasztotta.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség álláspontját a jogtalan haszonszerzés végett történő tévedésbe ejtésnek a tényállásban rögzítésével kapcsolatban. A megállapított tényekből levont jogi következtetés ugyanis a jogi indokolás részét képezi, ahogy azt az ítéletszerkesztés során az elsőfokú bíróság is helyesen ismerte fel.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében iránymódó volt a fellebbezési eljárásban is.

Következésképpen a tényállás mikénti megállapítását sérelmező, illetve az ítélet hatályon kívül helyezését célzó jogorvoslati kérelmek eredménytelennek bizonyultak.

A másodfokú bíróság a Be. 351.§ (1) bekezdése értelmében határozatát az elsőfokú bíróság megalapozott tényállására alapítja. A fellebbezési eljárásban a Be. 353.§ (1) bekezdése értelmében bizonyításnak csak akkor van helye, ha az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel vagy az hiányos, továbbá ha a bizonyítás az elsőfokú bírósági eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslását eredményezheti.

Miután a másodfokú bíróság megítélése szerint a felülbírált ítélet megalapozott, a büntetőjogi főkérdések eldöntéséhez szükséges mértékben felderített és az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést sem vétett: IV.rendű vádlottvédője által előterjesztett bizonyítási indítvány teljesítésére nem kerülhetett sor.

Az iránymódó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett II.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű és **X.rendű vádlottak** büntetőjogi felelősségére.

A jogorvoslati kérelmek a felmentést célzó részükben sem voltak tehát megalapozottak.

A büntető törvény időbeli hatálya szempontjából lényeges kérdéseket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen ismerte fel és döntötte el.

Így VI.rendű vádlottvonatkozásában is – szemben a fellebbviteli főügyészség álláspontjával – helytállóan járt el, amikor az elbíráláskor hatályban volt büntető törvényt alkalmazta.

Nem változtat ezen az sem, hogy a fellebbviteli főügyészség átiratában szereplő egyébiránt helytálló érvelés szerint az 1978. évi IV. törvény 48.§ (4) bekezdése értelmében a Makói Városi Bíróság 2.B.305/2007. számú ügyében alkalmazott feltételes szabadság időközben, a 2015. évi június hó 16.

napiján letelt. Az ezzel szemben álló indokokat azonban az elsőfokú bíróság ítéletéből – 75. oldal 4. bekezdés utolsó három tagmondat – mellőzni kellett.

VI.rendű vádlottesetében az 1978. évi IV. törvény 47.§ (2) bekezdése alapján feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt fegyházban végrehajtandó büntetésének legalább négyötöd részét kitöltötte. Ugyanakkor – miután többszörös visszaeső – a Btk. 38.§ (4) bekezdés a) pontja alapján nem bocsátható feltételes szabadságra.

Tekintettel azonban az értékhatárokon bekövetkezett kedvező változásokra, az elbíráláskori törvény szerint – amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt – a terhére rótt, bűnhalmazatban lévő két, azonos súlyú bűncselekmény enyhébben minősül, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés helyett (1978. évi IV. tv. 318. § (4) bekezdés a) pont) mindössze három hónaptól három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő (Btk. 373.§ (3) bekezdés a) pontja).

A VI.rendű vádlottal szemben irányadó büntetési tételkeret az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint tehát 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés (1978. évi IV. törvény 85.§ (2) bekezdés, 97.§ (1) bekezdés), míg az elbíráláskor hatályos büntető törvény szerint mindössze 3 hónaptól 6 év 9 hónapig terjedő szabadságvesztés (Btk. 81.§ (4) bekezdés, Btk. 89.§ (1) bekezdés). A büntetési keretnek tehát mind az alsó, mind pedig a felső határa az elbíráláskori büntető törvény szerint enyhébb.

Ez pedig – mint feltétlenül érvényesülő szabály – az időbeli hatály szempontjából a másodfokú bíróság álláspontja szerint megelőzi a feltételes szabadságra vonatkozó elkövetéskori kedvezőbb rendelkezések értékelését. Ez utóbbiak előnyösebb volta ugyanis csak azonos büntetési tételkeret mellett eredményezhetné az elkövetéskori törvény alkalmazását.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor **X.rendű vádlott** vonatkozásában úgy foglalt állást, hogy az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény rendelkezései reá nézve összehatásukban nem kedvezőbbek.

A halmazati szabályokra figyelemmel felemelt büntetési tételkeret – az értékhatárok változása folytán enyhébben minősülő bizonyos bűncselekmények ellenére is – megegyezik az elkövetéskor hatályban volt és az elbíráláskor hatályban lévő törvény szerint, az mindkét esetben 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés. Feltételes szabadságra azonban a Btk. 38.§ (2) bekezdés a) pontja szerint legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon, míg az 1978. évi IV. törvény 47.§ (2) bekezdése értelmében csak a háromnegyed részének kitöltése után volna bocsátható.

Mivel az előbbi egyértelműen kedvezőbb: a másodfokú bíróság **X.rendű vádlott** esetében a Btk. 2.§ (2) bekezdésében megfogalmazott jogelvre és a 4/2013. BK véleményben írtakra tekintettel az elbíráláskor hatályos büntető törvényt alkalmazta. Hangsúlyozni volt szükséges azt is, hogy – szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával – az időbeli hatály kérdésében való állásfoglalás során a középértéktől kiinduló büntetés kiszabására vonatkozó szabálynak az újabb ítélkezési gyakorlat szerint már nincs jelentősége.

Erre tekintettel a másodfokú bíróság **X.rendű vádlott** cselekményeit 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként és folytatólagosan elkövetett csalás büntettének (*I/1., XII. pont és III/1., III/3., II/3., II/5., XI. pont*); 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2)

bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett csalás büntettének (VI. és VII. pont); és 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett csalás büntettének (IV/2. pont) minősítette.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel, és azokat VII.rendüvalamint IX.rendű vádlottak kivételével tényleges súlyuknak és jelentőségüknek megfelelően is értékelte.

A büntetés kiszabását érintő lényeges sajátossága volt az ügynek, hogy a bűncselekmények elkövetése óta rendkívül hosszú, hat évet is meghaladó idő telt el, melyből a vádlottak öt évnél hosszabb ideig álltak a büntetőeljárás hatálya alatt. Ezt nyilvánvalóan a javukra kellett értékelni; annak szem előtt tartásával azonban, hogy II.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendűés **X.rendű vádlottak** vonatkozásában az időmúlás nyomatékát csökkentette, hogy ez tette lehetővé cselekményeiknek az elbíráláskor hatályos törvény szerinti értékelését, következhetséppen számottevően enyhébb elbírálását.

X.rendű vádlott tekintetében az időmúlás enyhítő hatását tovább csökkentette, hogy az részben felróható magatartására volt visszavezethető.

II.rendű vádlottesetében – miután az ismétlődő elkövetés a folytatólágosság mellett egyúttal az üzletszerűség megállapítására, így a súlyosabb minősítésre is okot adott – a kétszeres értékelés tilalmára tekintettel a folytatólágosság törvényi egységét nem lehetett súlyosító körülményként értékelni.

IV.rendűés V. rendű vádlottak vonatkozásában az előéletükkel kapcsolatban helyesen az volt súlyosító körülmény, hogy a különös visszaesést megalapozó elítélésén túlmenően is voltak büntetve, részben ugyanolyan jellegű bűncselekmény miatt.

VI.rendű vádlottelőéletével összefüggésben – hasonlóképpen – az volt a terhére figyelembe vehető, hogy a többszörös visszaesést megalapozó elítélésén túlmenően több alkalommal volt büntetve, illetve egyben különös visszaeső is.

VII.rendű vádlotttekintetében a súlyosító körülmények közül mellőzni kellett a büntetett előéletére utalást. Kétségtelen, hogy a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetését megelőzően két alkalommal került sor az elítélésére, azonban ezek egymással ún. quasi halmazati viszonyban állnak. A jelen eljárásban a különös visszaesőkre vonatkozó szigorúbb rendelkezések alapul vételével történt vele szemben a büntetés kiszabása, ezért a büntetett előélet súlyosító körülménykénti értékelése a kétszeres értékelés tilalmába ütközne (BJD.8845.). A jelen eljárás tartama alatt elkövetett súlyos bűncselekmény miatt jogerősen elítélték, amely további nyomatékos súlyosító körülmény volt.

VIII.rendű vádlottterhére volt értékelendő a fellebbviteli főügyészség átiratában írtaknak

megfelelően, hogy a 12. tényállási pontban írt cselekménnyel okozott kár a nagyobb kár felső határával pontosan megegyező volt. További enyhítő körülményként merült fel ugyanakkor az életkora.

X.rendű vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy az eljárás számottevő ideje alatt a legsúlyosabb kényszerintézkedés hatálya alatt állt.

Mindezekre és a bűncselekményeknek az okozott kár mértékében megnyilvánuló tárgyi súlyára tekintettel a másodfokú bíróság II.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VIII.rendű és **X.rendű vádlottak** büntetéseit alkalmasnak találta a Btk. 79.§-ában, illetve az 1978. évi IV. törvény 37.§-ában megfogalmazott célok elérésére, azok lényeges megváltoztatására – súlyosbítására vagy enyhítésére – nem volt törvényes indok és lehetőség.

Tekintettel arra, hogy **X.rendű vádlott** cselekményeit a másodfokú bíróság az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint értékelte, rögzíteni kellett, hogy a szabadságvesztést e vádlott vonatkozásában a Btk. 35.§ (1) bekezdése és a Btk. 37.§ (2) bekezdés a) pontja alapján börtönben kell végrehajtani. A Btk. 38.§ (1) bekezdése értelmében rendelkezni kellett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról is: a vádlott a Btk. 38.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása a Btk. 61.§ (1) bekezdésén, míg annak tartama a Btk. 62.§ (1) bekezdésén alapult.

Következésképpen az ügyész súlyosbítást célzó fellebbezése IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VIII.rendű és **X.rendű vádlottak** vonatkozásában, valamint az enyhítés végett bejelentett vádlotti és védői jogorvoslati kérelmek nem voltak megalapozottak.

Ezzel szemben VII.rendű és IX.rendű vádlottak esetében a másodfokú bíróság az ügyész súlyosbítást célzó jogorvoslati kérelmét megalapozottnak találta.

VII.rendű vádlottat az elsőfokú ítélet kihirdetését követően, a jelen eljárás tartama alatt elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt a Szegedi Törvényszék hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélte. Ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint a vele szemben kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés súlytalan, a büntetés céljainak elérésére – különösen a speciális prevenció szempontjából – alkalmatlan volna.

IX.rendű vádlott többszörös és különös visszaeső, aki a terhére rótt cselekménnyel 10 millió forint kárt okozott. Ezért a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az időmúlás ellenére sem kínálkozik lehetőség esetében tényleges szabadságelvonással nem járó büntetés kiszabására.

Ezért VII.rendű és IX.rendű vádlottak tekintetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket, valamint a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségével kapcsolatban a büntetés végrehajtásának utólagos elrendelésére történő utalást mellőzte, egyúttal VII.rendű vádlottat 2 évre, IX.rendű vádlottat pedig 3 évre a közügyektől is eltiltotta a Btk. 61.§ (1) és 62.§ (1) bekezdése alapján.

Végül szükséges volt részletesebben is kitérni IX.rendű vádlottvédőjének a vádlott többszörös visszaesői minőségét kifogásoló álláspontjára, melyet a másodfokú bíróság az alábbiak miatt nem

talált megalapozottnak.

Az 1978. évi IV. törvény 137.§ 16. pontja szerint többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően *visszaesőként* végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették és az utolsó büntetés kitöltésétől, vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó része helyesen, a Btk. 97.§ (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően tartalmazza IX.rendű vádlottkorábbi eljárásainak adatait, így a többszörös visszaesői minőséget megalapozó elítélését is. Tekintettel arra, hogy erkölcsi bizonyítványában az elsőfokú bíróság által is rögzített két büntetésen kívül további elítélés már nem szerepel, ezért ebben a vonatkozásban – figyelemmel a Btk. 97.§ (2) bekezdésének fentebb már hivatkozott rendelkezésére – a tényállás kiegészítésére nem volt lehetőség.

A másodfokú bíróság azonban beszerezte a Szegedi Városi Bíróság 15.Fk.2343/2003/18. számú ítéletét, melynek a korábbi büntetésekre vonatkozó részéből megállapítható volt, hogy IX.rendű vádlottat a Szegedi Városi Bíróság a 2000. évi október hó 4. napján kelt és a Csongrád Megyei Bíróság 3.Bf.1025/2000/33. sorszámú határozata folytán a 2001. évi február hó 23. napján jogerőre emelkedett 13.B.2131/2000/2. számú – az erkölcsi bizonyítványban már nem szereplő – ítéletével társtettesként elkövetett lopás büntette miatt 10 hónap börtönre és 1 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Büntetéséből egynegyed feltételes kedvezménnyel a 2001. évi május hó 8. napján szabadult. A feltételes szabadság a 2002. évi május hó 7. napjával járt le, a szabadságvesztést a 2001. évi június hó 22. napjával kell kitöltöttnek tekinteni.

Mindezek alapján tehát helyesen járt el a Szegedi Városi Bíróság, amikor a 15.Fk.2343/2003/18. számú ítéletében IX.rendű vádlottat különös visszaesőként ítélte el, következésképpen jelen ügyben az 1978. évi IV. törvény 137.§ 16. pontjának fentebb már ugyancsak idézett meghatározása szerint többszörös visszaesőnek minősül. Védőjének az ekként történt elítélését sérelmező álláspontja nem volt megalapozott.

A fellebbviteli főügyészség indítványával egyezően észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság VII.rendű vádlottvonatkozásában a törvény kötelező rendelkezése ellenére elmulasztotta a IV/13. pontban írt tényállással összefüggésben a vagyoneklobzás alkalmazását. Ezért vele szemben a Btk. 74.§ (1) bekezdés a) pontja alapján 500.000 forintra vagyoneklobzást is elrendelt.

Ennyiben a másodfokú bíróság a Be. 372.§ (1) bekezdésében írtak szerint az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

VI.rendű, VIII.rendű, IX.rendű és **X.rendű vádlottak** a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján kötelesek a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy VII.rendű vádlottat több határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélték és a különleges eljárás lefolytatásának további objektív feltételei is fennállani látszanak. Ezért e vádlott tekintetében az elsőfokú bíróságot az összbüntetési eljárás lefolytatásához szükséges intézkedés megtételére hívta fel.

P é c s, 2016. szeptember 2.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Kecskeméti Törvényszék 1.B.133/2011/322. számú ítéletének II.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendűés **X.rendű vádlottakra** vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.II.7/2016/35. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2016. évi szeptember hó 2. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő